

Teksty kultury

ZAKRES PODSTAWOWY

1. Teksty poznawane w całości

(nie mniej niż 13 pozycji książkowych odpowiednio w trzyletnim bądź czteroletnim okresie nauczania oraz wybrane przez nauczyciela teksty o mniejszej objętości, przy czym nie można pominąć autorów i utworów oznaczonych gwiazdką):

Sofokles *Antygona* lub *Król Edyp* (wersja literacka lub spektakl teatralny);

**Bogurodzica*; *Lament świętokrzyski*;

*Jan Kochanowski - wybrane pieśni, treny (inne niż w gimnazjum) i psalm;

Mikołaj Sęp Szarzyński - wybrane sonety;

William Szekspir *Makbet* lub *Hamlet*;

Adam Mickiewicz - wybrane sonety i inne wiersze (w tym *Romantyczność*) - **Dziadów część III*, **Pan Tadeusz*;

Juliusz Słowacki - wybrane wiersze;

Cyprian Norwid - wybrane wiersze;

Bolesław Prus **Lalka*;

Fiodor Dostojewski - wybrany utwór, np. *Zbrodnia i kara*, *Łagodna*;

Joseph Conrad *Jądro ciemności*;

Jan Kasprowicz, Kazimierz Przerwa-Tetmajer,

Leopold Staff - wybrane wiersze;

Stanisław Wyspiański **Wesele*;

Władysław Stanisław Reymont *Chłopi* (tom I - *Jesień*);

Stefan Żeromski - wybrany utwór (*Ludzie bezdomni*, *Wierna rzeka*, *Echa*

Jeśne lub *Przedwiośnie*);

Bolesław Leśmian, Julian Tuwim, Jan Lechoń,

Julian Przyboś, Józef Czechowicz, Konstanty

Ildefons Gałczyński - wybrane wiersze;

Jarosław Iwaszkiewicz - wybrane opowiadanie;

*Bruno Schulz - wybrane opowiadanie;

Tadeusz Borowski - wybrane opowiadanie;

Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Różewicz,

Czesław Miłosz, Wisława Szymborska, Zbigniew

Herbert, Ewa Lipska, Adam Zagajewski, Stanisław

Barańczak - wybrane wiersze;

Miron Białoszewski - wybrane utwory;

wybrany dramat dwudziestowieczny z literatury

polskiej (np. Stanisława Ignacego Witkiewicza,

Sławomira Mrożka lub Tadeusza Różewicza);

wybrana powieść polska z XX lub XXI w. (np. Marii

Kuncewiczowej *Cudzoziemka*, Zofii

Nałkowskiej *Granica*, Józefa Mackiewicza *Droga*

donikąd, Stanisława Lema *Solaris*, Juliana

Strykowski *Austeria*, Tadeusza

Konwickiego *Kronika wypadków miłosnych*);

wybrana powieść światowa z XX lub XXI w. (np.

Franza Kafki *Proces*, Alberta Camusa *Dżuma*,

George'a Orwella *Rok 1984*, Isaaca Bashevisa

Singera *Sztukmistrz z Lublina*, Gabriela Garcii

Marqueza *Sto lat samotności*, Umberto Eco *Imię*

róży).

ZAKRES ROZSZERZONY

Teksty określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

Horacy - wybrane liryki;

Jan Kochanowski *Treny* (jako cykl poetycki);

poezja barokowa (np. Daniel Naborowski, Jan Andrzej Morsztyn);

wybrany wiersz z romantycznej poezji europejskiej;

Juliusz Słowacki *Kordian* lub *Fantazy*;

Zygmunt Krasiński *Nie-Boska Komedja*;

realistyczna lub naturalistyczna powieść

europejska (np. Honoriusz Balzac *Ojciec Goriot*,

Emil Zola *Nona* lub Gustaw Flaubert *Pani Bovary*);

Stanisław Ignacy Witkiewicz *Szewcy*;

Gustaw Herling-Grudziński - wybrane

opowiadanie;

Michaił Bułhakow *Mistrz i Małgorzata*;

wybrana powieść lub zbiór opowiadań z XX lub

XXI w. (np. Marii Dąbrowskiej, Zofii Nałkowskiej,

Marii Kuncewiczowej, Józefa Wittlina, Józefa

Mackiewicza, Juliana Strykowski, Andrzeja

Kuśniewicza, Tadeusza Konwickiego, Stanisława

Lema, Wiesława Myślińskiego, Marka

Nowakowskiego, Jerzego Pilcha, Olgi Tokarczuk,

Stefana Chwina, Pawła Huellego);

wybrana powieść (lub zbiory opowiadań)

dwudziestowiecznych autorów z literatury

światowej (np. Franza Kafki, Thomasa Manna,

Vladimira Nabokova, Alberta Camusa, Isaaca

Bashevisa Singera, Johna Steinbecka, Kurta

Vonneguta, Gabriela Garcii Marqueza, Günthera

Grassa, Umberto Eco, Milana Kundery);

wybrane wiersze dwudziestowiecznych poetów

polskich (innych niż wymienieni na poziomie

podstawowym).

2. Teksty poznawane w całości lub w części (decyzja należy do nauczyciela), przy czym nie można pominąć utworu oznaczonego gwiazdką:

wybór mitów;
Dzieje Tristana i Izoldy;
Miguel Cervantes *Don Kichote*;
Jan Chryzostom Pasek *Pamiętniki*;
Ignacy Krasicki - wybrana satyra lub *Monachomachia*;
Adam Mickiewicz *Dziady część IV*;
Juliusz Słowacki *Kordian*;
Witold Gombrowicz **Ferdynand*;
Irit Amiel - wybrane opowiadanie z tomu *Osmaleni* lub Hanna Krall *Zdążyć przed Panem Bogiem*;
Gustaw Herling-Grudziński *Inny świat*;
Ryszard Kapuściński *Podróże z Herodotem*;

teksty określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

wybrany esej Mieczysława Jastruna lub Zygmunta Kubiaka poświęcony kulturze antycznej;
Dante Alighieri *Boska komedia*;
Johann Wolfgang Goethe *Faust*;
Czesław Miłosz - wybrany esej;
Zbigniew Herbert - wybrany esej;
inny esej autora polskiego (np. Kazimierza Wyki, Jana Błońskiego, Marii Janion, Leszka Kołakowskiego, ks. Józefa Tischnera, Jarosława Rymkiewicza, Jerzego Stempowskiego);
wybrany reportaż autora polskiego (np. Ryszarda Kapuścińskiego, Krzysztofa Kąkolewskiego, Hanny Krall, Henryka Grynberga);
dziennik (np. Marii Dąbrowskiej, Zofii Nałkowskiej, Jarosława Iwaszkiewicza, Witolda Gombrowicza);
Jan Paweł II *Tryptyk Rzymski*;

Biblia (wybrane psalmy, fragmenty: *Pieśni nad Pieśniami*, *Księgi Hioba*, *Apokalipsy św. Jana*);

Biblia (fragmenty Starego i Nowego Testamentu jako konteksty interpretacyjne dla lektury dzieł z innych epok).

3. Inne:

wybrane filmy z twórczości polskich reżyserów (np. Krzysztofa Kieślowskiego, Andrzeja Munka, Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego);

jak dla zakresu podstawowego, a ponadto:

homilia Jana Pawła II wygłoszona 2 czerwca 1979 roku w Warszawie na Placu Zwycięstwa (Piłsudskiego) - nagranie telewizyjne.

wybrane filmy z klasyki kinematografii światowej (np. Ingmara Bergmana, Charlesa Chaplina, Federico Felliniego, Akiry Kurosawy, Andrieja Tarkowskiego, Orsona Wellesa);

spektakle teatralne (w tym Teatru TV) - przynajmniej jeden w roku;

stała lektura gazety codziennej, tygodnika opinii, miesięcznika i kwartalnika.